

N:o 25.

Af Herr **Räaf**: *Om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om utfärdande af förbud mot försäljning af s. k. fosfortändstickor.*

Genom Kongl. förordningen den 7 Januari 1876 samt Kongl. Sundhetskolegii derpå grundade kungörelse af den 28 Februari samma år äro meddelade noggranna och i flera fall ganska stränga föreskrifter i ändamål att förekomma missbruk af arsenik och andra giftiga ämnen. Bland dessa uppräknas äfven fosfor. Det är allmänt bekant att detta gift i ganska stora quantiteter tillhandahålles den stora allmänheten i form af fosfortändstickor, hvilka, oaktadt uppfinningen af så kallade säkerhetständstickor numera gjort användandet af den giftiga fosforen till tändstickor obehöfligt, fortfarande i högst betydliga quantiteter inom Sverige försäljas och förbrukas. I den mån förenämnda författningar försvårat åtkomsten af andra gifter har deremot den ymniga tillgången på fosfortändstickor underlättat förgiftningsförsöken. Kännedomen derom att fosfortändstickor kunna för sådana brottsliga försök med framgång användas har ock på senare åren blifvit allt mera allmän, och från flera delar af landet erfar man, att från tändstickor afskrapad fosfor ganska ofta för brottsliga ändamål användes, bland annat såsom medel att fördrifva foster. I de flesta sådana fall torde det brottsliga målet vinnas, dock alltid på bekostnad af den kvinnas helsa, som begagnat detta gift. Men understundom får hon därför sjelf plikta med sitt lif.

Ehuru icke på långt när alla de fall blifva upptäckta, der fosforförgiftning eller försök dertill egt rum, ådagalägga dock de rättsmedicinska undersökningarne, att fosforförgiftning under senare åren är i ständigt tilltagande. Det har nemligen genom dessa undersökningar blifvit officiellt ådagalagd, att sådan förgiftning med dödlig utgång egt rum:

År 1878 i	9 fall
„ 1879 „	16 „
„ 1880 „	17 „
„ 1881 „	22 „

I de flesta af dessa fall har ogift qvinna intagit från fosfortändstickor afskrapad fosfor, i afsigt att dermed fördrifva sitt foster, hvarvid hon sjelf fått sätta till lifvet i följd af akut fosforförgiftning.

Men förutom de brott, hvilkas utförande fosfortändstickorna sålunda underlätta, gifva de äfven ganska ofta anledning till andra olyckor. Huru ofta förekommer icke, att eldsvådor uppstå till följd deraf att sådana tändstickor antingen af vårdslösa menniskor tappas bland eldfångda ämnen, dem de vid minsta friktion antända, eller af råttor kringdragas och inkomma i matvaror eller på ställen, der de likaledes gifva upphof till eldsvådor.

I saknad af nödig kännedom om alla de olycksfall, hvartill fosfortändstickorna gifvit anledning, kan väl omfånget deraf icke angifvas; men "känd sak är så god som vittnad". Jag vågar derfor hysa den öfvertygelsen, att tiden kan vara inne att följa de staters exempel, hvilka utfärdat förbud mot användande af fosforstickor. Detta borde måhända så mycket hellre ske i Sverige, som tillverkningen af säkerhetständstickor här vunnit den största hittills kända fulländning, hvartill kommer att ett förbud mot fosfortändstickor icke, såsom fallet måhända vore i åtskilliga andra länder, skulle förorsaka något behof af införsel från utlandet af de oskadliga säkerhetständstickorna, hvilka hvarken äro giftiga eller sjelfantändande. Skilnaden i pris på dessa olika slags stickor är dessutom numera så ringa, att den icke bör kunna åberopas såsom skäl för fosforstickornas användande. Jag förutser visserligen, att den invändning mot mitt förslag kommer att göras, att bifall dertill vore stridande mot näringsfriheten. Men derpå kan svaras, att samma invändning kunde göras mot förbudet för åtskilliga andra näringsidkare, till exempel tapetfabrikanter, tillverkare af mattor och andra tyger m. fl. att i sina fabrikat inblanda gifter. Här är icke fråga om förbud för tändsticksfabrikanter att tillverka och försälja *tändstickor*. Frågan gäller blott att förbjuda dem tillverka varan af ett så giftigt och farligt ämne som fosfor. Jag är ock öfvertygad, att de svenska tändsticksfabrikanterna skulle hafva fördel af förbudet mot användande af den giftiga fosforen, då de finge desto större afsättning på säkerhetständstickorna; hvartill kommer, att afsättningen af de svenska säkerhetständstickorna äfven i andra länder skulle ökas i den mån kännedomen spriddes derom att fosforstickorna, såsom skadliga, blifvit inom Sverige förbjudna.

På grund af hvad jag sålunda anført får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes, efter vederbörandes hörande, taga i nådigt öfvervägande, om icke, i likhet med hvad inom åtskilliga andra länder egt rum, förbud mot försäljning af så kallade fosfortändstickor från och med ingången af nästkommande år må utfärdas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1882.

Bengt Rääf.

N:o 26.

Af Herr **Samzelius**: *Med förslag till förändrad lydelse af 1, 3 och 4 §§ i Kongl. förordningen angående lösöreköp den 20 November 1845.*

Kongl. förordningen den 20 November 1845 innehåller föreskrifter om hvad den, som tillhandlar sig lösören och tillåter att desamma få i säljarens vård kvarblifva, bör iakttaga, så vida de skola fredas från *utmätning* för säljarens skuld. Enligt flere af Kongl. Maj:t under de första åren efter förordningens tillkomst meddelade domar, hvarpå exempel lemnas i så väl Backmans juridiska handbok som Schmidts juridiska arkiv, ansågos de i nämnda förordning gifna föreskrifter jemväl böra tillämpas, i de fall, då, under åberopande af upprättad köpeafhandling, någon sökte från konkursbo utbekomma lösegendom, som efter försäljning fått kvarblifva i säljarens vård. En motsatt uppfattning började emellertid redan för omkring 20 år sedan att hos flertalet af Högsta domstolens ledamöter göra sig gällande. Genom